TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2004 m. lapkričio 18 d. *

Byloje C-284/02,

dėl *Bundesarbeitsgericht* (Vokietija) 2002 m. kovo 21 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2002 m. rugpjūčio 2 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

**Land Brandenburg**

prieš

**Ursula Sass,**

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai A. Rosas (pranešėjas), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts ir S. von Bahr,

generalinis advokatas L. A. Geelhoed,
posėdžio sekretorė F. Contet, vyriausioji administratorė,

* Proceso kalba: vokiečių.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2004 m. kovo 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

— *Land Brandenburg*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* J. Borck,

— U. Sass, atstovaujamos *Rechtsanwalt* Th. Becker,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos B. Martenczuk ir N. Yerrell,

susipažinęs su 2004 m. balandžio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

**Sprendimą**

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl EB 141 straipsnio ir 1976 m. vasario 9 d. Tarybos direktyvos 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaukštinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu (OL L 39, p. 40) aiškinimo.

2 Šis prašymas buvo pateiktas byloje tarp U. Sass ir jos darbdavio *Land Brandenburg* dėl to, kad pastarasis neįskaitė į privalomą laikotarpį (*Bewährungszeit*, toliau – privalomas laikotarpis), perkeldamas į didesnio darbo užmokesčio kategoriją, visų motinystės atostogų, suteiktų pagal buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos teisės aktus (toliau – buvusi VDR).

## Teisinis pagrindas

*Bendrijos teisė*

3 EB 141 straipsnis įtvirtina principą už vienodą ar vienodos vertės darbą abiejų lyčių darbuotojams mokėti vienodą užmokestį.

4 Direktyva 76/207 siekiama panaikinti bet kokią diskriminaciją dėl lyties darbo ir įsidarbinimo sąlygų visuose profesinės hierarchijos lygiuose, patikslinant, kad ji nepažeidžia nuostatų, susijusių su moterų apsauga, ypač dėl nėštumo ir motinystės.

5 Be to, 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvoje 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL L 348, p. 1) įtvirtinti minimalūs šių darbuotojų apsaugos reikalavimai.

6 Dėl motinystės atostogų Direktyvos 92/85 8 straipsnis užtikrina teisę į bent keturiolika savaičių nepertraukiamų motinystės atostogų, į kurias turi įeiti bent dviejų savaičių privalomos motinystės atostogos. Be to, 11 straipsnis numato, kad visą 8 straipsnyje nustatytą laikotarpį nurodytoms darbuotojoms turi būti išlaikomas atlyginimas ir (arba) mokama atitinkama pašalpa bei garantuotos su darbo sutartimi susijusios teisės.

7 Tačiau būtina nurodyti, kad Direktyva 92/85 turėjo būti perkelta į valstybių narių nacionalinę teisę ne vėliau kaip 1994 m. spalio 19 d., t. y. po pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo.

*Nacionalinė teisė*

8 Pagimdžiusios moters padėtį buvusioje VDR reglamentavo 1977 m. birželio 16 d. *Arbeitsgesetzbuch der Deutschen Demokratischen Republik* (buvusios VDR darbo kodeksas, toliau – DK-VDR) (GBl. I, p. 85).

9 DK-VDR 244 straipsnis numatė moterų teisę į dvidešimt savaičių motinystės atostogų po gimdymo. Minėtų atostogų metu socialinio draudimo fondas mokėdavo moterims motinystės pašalpą, lygią jų vidutinėms grynosioms pajamoms.

10 Pagimdžiusios moters padėtį Vokietijos Federacinėje Respublikoje reglamentuoja *Mutterschutzgesetz* (toliau – *MuSchG*).

11 *MuSchG* 6 straipsnio 1 sakinys draudžia moterims dirbti aštuonias savaites po gimdymo. Šiuo motinytės atostogų laikotarpiu moteris gauna iš darbdavio priemoką prie motinystės pašalpos.

12 1990 m. gruodžio 10 d. *Bundes-Angestelltentarifvertrag-Ost* (Rytų Vokietijos viešojo sektoriaus sutartinių tarnautojų kolektyvinė sutartis, toliau – *BAT-O*) 23a straipsnis dėl paaukštinimo pareigose, pasibaigus privalomam laikotarpiui, numato:

„Pasibaigus privalomam laikotarpiui, tarnautojas <...> priskiriamas didesnio darbo užmokesčio kategorijai.

Privalomas laikotarpis reglamentuojamas šiomis nuostatomis:

1. Privalomo laikotarpio sąlyga yra laikoma įvykdyta, kai tarnautojas parodė, kad sugeba įvykdyti reikalavimus, susijusius su privalomo laikotarpio metu jam patikėta veikla. Šiuo atžvilgiu veikla, atitinkanti tarnautojui suteiktą tam tikro darbo užmokesčio kategoriją, turi lemiamą reikšmę. <...>

4. Privalomas laikotarpis turi būti nepertraukiamas. Iki šešių mėnesių trunkančios pertraukos neturi reikšmės; be to, neatsižvelgiant į tai, pertraukos neturi reikšmės dėl šių priežasčių:

<...>

c) *MuSchG* numatytų apsaugos laikotarpių;

<...>

Tačiau pertraukos į privalomą laikotarpį neįskaitomos, išskyrus:

<...>

e) *MuSchG* numatytus apsaugos laikotarpius."

13 1991 m. gegužės 8 d. *BAT-O* iš dalies buvo pakeista pakeitimų konvencija Nr. 1, 2 straipsnyje numatančia viešojo sektoriaus sutartinių tarnautojų kolektyvinės sutarties (*BAT*) atlyginimų lentelės įterpimą pagal šiuos kriterijus:

„1. Tiek, kiek privalomų laikotarpių, veiklos laikotarpių, profesinės veiklos laikotarpių ir t. t. yra reikalaujama kaip veiklos požymių, būtina atsižvelgti į laikotarpius, išdirbtus iki 1991 m. liepos 1 d. ir pripažintus veiklos laikotarpiais pagal *BAT-O* 19 straipsnio 1 ir 2 dalis bei laikinąsias nuostatas tuo atveju, kai į juos reikėtų atsižvelgti, jei *BAT-O* VI skyrius ir atlyginimų lentelė būtų galioję iki 1991 m. liepos 1 d. <...>

Tiek, kiek veiklos požymiai leidžia įtraukti išdirbtus laikotarpius, nepatenkančius į *BAT-O* taikymo sritį, į minėtus laikotarpius turėtų būti atsižvelgiama, jeigu jie būtų patekę į *BAT-O* taikymo sritį ir į juos turėtų būti atsižvelgta pagal pirmąją pastraipą."

## Faktinės aplinkybės ir pagrindinė byla

14 Vokietijos pilietė U. Sass nuo 1982 m. liepos 1 d. dirba gamybos vadove *Hochschule für Film und Fernsehen* (Aukštoji filmų ir televizijos mokykla) *„Konrad Wolf"* Potsdame.

15 Iš bylos medžiagos matyti, kad U. Sass darbo santykiai gimus jos antrajam vaikui, t. y. 1987 m. sausio mėn., buvo reglamentuojami DK-VDR. Po gimdymo, remiantis minėto dokumento 244 straipsniu, U. Sass buvo suteiktos dvidešimties savaičių motinystės atostogos nuo 1987 m. sausio 27 d. iki 1987 m. birželio 16 d.

16 Iš bylos medžiagos taip pat matyti, kad po Vokietijos suvienijimo U. Sass darbo santykių šalimi tapo *Land Brandenburg*. Nuo tada šalių susitarimu šiuos santykius reglamentuoja *BAT-O*. Pasikeitus darbo santykių šaliai buvo atsižvelgta į U. Sass išdirbtą laikotarpį nuo jos įsidarbinimo, t. y. nuo 1982 m. liepos 1 d.

17 Iki 1998 m. gegužės 7 d. U. Sass darbo užmokestis atitiko *BAT-O* IIa kategoriją. 1998 m. gegužės 8 d. jai buvo suteikta aukštesnė, t. y. Ib 2 grupės kategorija. Skaičiuodama penkiolika privalomų metų pagal *BAT-O* paaukštinimo tarnyboje

tvarką *Land Brandenburg* į privalomą laikotarpį įskaitė pirmas aštuonias motinystės atostogų savaites, U. Sass suteiktas pagal DK-VDR 244 straipsnį, bet neįskaitė kitų dvylikos savaičių. Iš bylos medžiagos matyti, kad taip atsitiko dėl to, jog atitinkamoje nuostatoje, t. y. *BAT-O* 23a straipsnio 4 dalies 3 sakinyje, nurodytas tik *MuSchG* nustatytas aštuonių savaičių apsaugos laikotarpis, o ne motinystės atostogų laikotarpis, įtvirtintas DK-VDR.

18 U. Sass pateikė ieškinį nacionaliniam pirmosios instancijos teismui reikalaudama, kad būtų atsižvelgta į visas dvidešimt motinystės atostogų savaičių. Jos manymu, *Land Brandenburg* priimtos *BAT-O* 23a straipsnio aiškinimas sukuria neteisėtą moterų diskriminaciją. Iš pastarosios turėtų būti priteista sumokėti jai darbo užmokesčio skirtumą už dvylika savaičių, t. y. nuo 1998 m. vasario 12 d., kada ji būtų turėjusi teisę į darbo užmokesčio padidinimą, jei į privalomą laikotarpį būtų įskaitytas visas motinystės atostogų laikotarpis, iki 1998 m. gegužės 7 d., t. y. 1 841,16 DEM bruto sumą, bei 4% palūkanų, skaičiuojamų nuo neto sumos nuo 1999 m. kovo 16 d.

19 *Land Brandenburg* prašė atmesti ieškinį. Pagal *BAT-O* į privalomą laikotarpį turi būti įskaitomas tik *MuSchG* nustatytas apsaugos laikotarpis, bet ne DK-VDR 244 straipsnyje įtvirtintos ilgesnės motinystės atostogos.

20 Žemesnės instancijos teismai patenkino ieškinį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tvirtindamas, kad *BAT-O* yra suderinama su Bendrijos teise, pripažįsta, jog U. Sass padėtis buvo blogesnė nei jos bendradarbio vyro, kadangi suteikus motinystės atostogas, skirtas tik moterims, ji būtų priskirta didesnio darbo užmokesčio kategorijai dvylika savaičių vėliau nei šis bendradarbis.

21 Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikė Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar EB sutarties 119 straipsnis (dabar – EB 141 straipsnis) ir Direktyva 76/207/EEB nesudaro kliūties tam, kad kolektyvinėje sutartyje, pagal kurią darbo santykių pertraukimo laikotarpiai neįskaitomi į privalomą laikotarpį, taip pat nebūtų įskaitomas laikotarpis, kurio metu darbo santykiai buvo pertraukti dėl to, kad pasibaigus aštuonių savaičių apsaugos laikotarpiui, numatytam *MuSchG* 6 straipsnyje <...>, kuris įskaitomas, darbuotoja naudojosi motinystės atostogomis pagal DK-VDR 244 straipsnio 1 dalį, kurios po gimdymo tęsėsi iki 20 savaitės pabaigos?“

**Teisingumo Teismo vertinimas**

22 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą priėmimo pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 141 straipsnis ir (arba) Direktyva 76/207 draudžia kolektyvinėje sutartyje, pavyzdžiui, *BAT-O*, į privalomą laikotarpį neįskaičiuoti dalies laikotarpio, kurio metu darbuotojai pagal buvusios VDR teisės aktus buvo suteiktos motinystės atostogos, viršijančios aštuonių savaičių apsaugos laikotarpį, numatytą Vokietijos Federacinės Respublikos teisės aktuose, nurodytuose minėtoje sutartyje.

23 U. Sass siūlo teigiamai atsakyti į šį klausimą. *Land Brandenburg* ir Europos Bendrijų Komisija yra kitos nuomonės. Pastaroji iš esmės tvirtina, kad šioje byloje Bendrijos teisė netaikytina.

24 Šiuo atžvilgiu reikėtų nurodyti, pirma, kad 1990 m. rugpjūčio 31 d. Susitarimas dėl Vokietijos suvienijimo įsigaliojo 1990 m. spalio 3 d. (*BGBl.* 1990 II, p. 889), taigi 1990 m. gruodžio 10 d. priimant *BAT-O* Bendrijos teisė buvo taikytina. Todėl po Vokietijos suvienijimo priimtos nuostatos dėl darbuotojų, kuriems nuo to laiko taikomi Vokietijos Federacinės Respublikos teisės aktai, padėties reglamentavimo turėjo atitikti atitinkamus Bendrijos teisės aktus.

25 Antra, primintina, kad Teisingumo Teismas dėl EB 141 straipsnio jau yra nusprendęs, jog privalomas diskriminacijos tarp darbuotojų vyrų ir moterų draudimo pobūdis taikomas ne tik valdžios institucijų veiksmams, bet ir visoms sutartims, kuriomis siekiama kolektyviai reglamentuoti samdomą darbą (žr. ypač 1976 m. balandžio 8 d. Sprendimo *Defrenne*, 43/75, Rink. p. 455, 39 punktą; 1991 m. vasario 7 d. Sprendimo *Nimz*, C-184/89, Rink. p. I-297, 11 punktą ir 1999 m. spalio 21 d. Sprendimo *Lewen*, C-333/97, Rink. p. I-7243, 26 punktą). Kadangi *BAT-O* skirta reglamentuoti sutartinių tarnautojų ir viešosios valdžios institucijų darbo santykius, jos paskirtis yra tokia pati ir Direktyvos 76/207 atžvilgiu (šiuo klausimu žr. 1997 m. spalio 2 d. Sprendimo *Gerster*, C-1/95, Rink. p. I-5253, 18 punktą).

26 Taigi *BAT-O* autoriai galėjo išanalizuoti darbuotojų moterų, kurių darbo santykiai pasikeitė po Vokietijos suvienijimo, padėtį darbuotojų vyrų, taip pat iš buvusios VDR, atžvilgiu.

27 Taigi U. Sass teisėtai remiasi Bendrijos teise, siekdama apginti savo teises.

28 Dėl šioje byloje pateikto klausimo ir siekiant pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pirmiausia būtina patikrinti, ar visų motinystės atostogų, suteiktų pagal buvusios VDR teisės aktus, neįskaitymas į *BAT-O* numatytą privalomą laikotarpį atsiranda dėl EB 141 straipsnio, ar, priešingai, dėl Direktyvos 76/207.

29 Šiuo atžvilgiu iš bylos medžiagos matyti, kad pagrindinėje byloje kalbama apie privalomą laikotarpį, būtiną priskiriant didesnio darbo užmokesčio kategorijai, ir apie pertraukų, kurios gali būti įskaičiuotos į šį laikotarpį nepaisant bendros taisyklės, kad išdirbtas laikotarpis turi būti nepertraukiamas ir kad leidžiamos pertraukos bet kokiu atveju į jį nėra įskaitomos, pobūdį.

30 Tiesa, kad U. Sass siekia ankstesnio priskyrimo didesnio darbo užmokesčio kategorijai. Tam, kad šis tikslas būtų pasiektas, būtina sužinoti, ar visos jos motinystės atostogos gali būti įskaitomos į privalomą laikotarpį, būtiną priskiriant naujai kategorijai, šiuo atveju didesnio darbo užmokesčio kategorijai. Todėl būtina patvirtinti, kad šioje byloje darbo užmokesčio padidėjimas yra atsižvelgimo į minėtas motinystės atostogas išdava.

31 Taigi pagrindinėje byloje ginčijamos nuostatos įtvirtina darbuotojo priskyrimo aukštesnei kategorijai, pasibaigus privalomam laikotarpiui, tvarką. Iš to išplaukia, kad šioje byloje pateiktu klausimu norima patikslinti priskyrimo aukštesniam profesinės hierarchijos lygiui kriterijus ir nustatyti, ar klausimas patenka į Direktyvos 76/207 taikymo sritį.

32 Primintina, kad vienodo požiūrio principo atžvilgiu šioje direktyvoje pripažinta, kad yra teisėta, pirma, saugoti moters biologinę būklę nėštumo metu ir po jo ir, antra,

saugoti ypatingus motinos ir vaiko santykius laikotarpiu, kuris eina po nėštumo ir gimdymo (žr., *inter alia*, 1984 m. liepos 12 d. Sprendimo *Hofmann*, 184/83, Rink. p. 3047, 25 punktą ir 2004 m. kovo 18 d. Sprendimo *Merino Gómez*, C-342/01, dar nepaskelbto Rinkinyje, 32 punktą).

33 Taigi minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 dalis nedraudžia nacionalinių nuostatų, užtikrinančių išskirtines moterų teises dėl nėštumo ir motinystės. Šis straipsnis apima teisę į motinystės atostogas (žr. 1998 m. balandžio 30 d. Sprendimo *Thibault*, C-136/95, Rink. p. I-2011, 24 punktą).

34 Be to, naudojimasis pagal minėtą straipsnį moterims suteiktomis teisėmis negali būti nepalankaus elgesio objektas sąlygų, kurias moterys turi įvykdyti, siekdamos aukštesnio profesinės hierarchijos lygio, atžvilgiu. Šiuo atžvilgiu Direktyva 76/207 siekia realios, o ne formalios lygybės (šiuo klausimu žr. minėtų sprendimų *Merino Gómez* 37 punktą ir *Thibault* 26 punktą).

35 Iš viso to matyti, kad darbuotoja darbo santykiuose yra apsaugota nuo nepalankaus elgesio dėl to, kad ji yra arba buvo išėjusi motinystės atostogų.

36 Iš tikrųjų moteris, patyrusi nepalankų elgesį dėl to, kad nebuvo darbe dėl motinystės atostogų, yra diskriminuojama dėl nėštumo ir šių atostogų. Toks elgesys yra tiesioginė diskriminacija dėl lyties Direktyvos 76/207 prasme (žr. 1996 m. vasario 13 d. Sprendimo *Gillespie ir kt.*, C-342/93, Rink. p. I-475, 22 punktą; minėto sprendimo *Thibault* 29 ir 32 punktus bei 2004 m. kovo 30 d. Sprendimo *Alabaster*, C-147/02, dar nepaskelbto Rinkinyje, 47 punktą).

37 Šiuo klausimu konstatuotina, kad U. Sass buvo mažiau palankioje padėtyje bendradarbio vyro, pradėjusio darbą buvusioje VDR tą pačią dieną kaip ir ji, atžvilgiu, nes, pasinaudojus motinystės atostogomis, ji galėtų būti priskirta didesnio darbo užmokesčio kategorijai dvylika savaičių vėliau nei minėtas bendradarbis.

38 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo paaiškinimuose remiasi prielaida, kad U. Sass nepalankioje padėtyje atsidūrė ne dėl lyties, bet dėl aplinkybės, jog jos darbo santykiai buvo sustabdyti ginčijamą dvylikos savaičių laikotarpį.

39 Šiuo atžvilgiu svarbu nurodyti, kad per motinystės atostogas darbuotoja buvo susijusi su savo darbdaviu darbo sutartimi (žr. minėtų sprendimų *Gillespie ir kt.* 22 punktą; *Thibault* 29 punktą ir *Alabaster* 47 punktą). Šios išvados nekeičia tai, kokiu būdu darbuotoja gavo darbo užmokestį per minėtas atostogas.

40 Komisija, priešingai, remiasi Direktyva 92/85 tuo atveju, kai kalbama apie diskriminaciją dėl lyties, kad ištirtų motinystės atostogų, ilgesnių nei minėtoje direktyvoje numatytas laikotarpis, galimą įtaką su darbo sutartimi susijusioms teisėms. Šiuo atžvilgiu ji nurodo 1998 m. spalio 27 d. Sprendimą *Boyle ir kt.* (C-411/96, Rink. p. I-6401, 79 punktas) ir, atrodo, daro išvadą, kad darbuotojos teises gali paveikti motinystės atostogos, ilgesnės už minėtos direktyvos 8 straipsnyje nurodytą minimalų laikotarpį, todėl dvidešimt savaičių, kuriomis U. Sass laisvai nusprendė pasinaudoti pagal DK-VDR 244 straipsnį, yra pastarajai suteikiama lengvata.

41 Šie argumentai nėra priimtini.

42 Kalbant apie Direktyvą 92/85 primintina, kad ji turėjo būti perkelta į valstybių narių nacionalinę teisę ne vėliau kaip 1994 m. spalio 19 d., t. y. po pagrindinės bylos faktinių aplinkybių atsiradimo.

43 Beje, darant prielaidą, kad galima vadovautis šia direktyva, būtina nurodyti, jog pagal jos 11 straipsnį tam, kad būtų užtikrinta nėščių, neseniai pagimdžiusių ar maitinančių krūtimi darbuotojų apsauga, turi būti garantuotos susijusios su darbo sutartimi teisės „8 straipsnyje nurodytu atveju". 8 straipsnis numato „keturiolikos savaičių nepertraukiamas motinystės atostogas".

44 Todėl aplinkybė, kad vienas teisės aktas suteikia moterims ilgesnes nei keturiolikos savaičių motinystės atostogas, netrukdo jų laikyti Direktyvos 92/85 8 straipsnyje nurodytomis motinystės atostogomis, taigi laikotarpiu, kurio metu su darbo sutartimi susijusios teisės pagal tos pačios direktyvos 11 straipsnį turi būti garantuotos.

45 Be to, privalomas ar neprivalomas tokių atostogų pobūdis nebūtų lemiamas šioje byloje pateiktam klausimui. Šiuo atžvilgiu svarbu nurodyti, kad pagal Direktyvą 92/85 draudimas dirbti susijęs tik su minėtų keturiolikos savaičių motinystės atostogų dviejų savaičių laikotarpiu.

46 Todėl aplinkybė, kad U. Sass nusprendė pasinaudoti visomis dvidešimties savaičių atostogomis, numatytomis DK-VDR, kai *MuSchG* numatytos aštuonios atostogų savaitės apima draudimą dirbti, nedaro kliūties tam, kad jos atostogos būtų laikomos įstatymo numatytomis atostogomis, skirtomis neseniai pagimdžiusios moters apsaugai.

47 Kalbant apie minėtą sprendimą *Boyle ir kt.*, konstatuotina, kad, priešingai nei Komisijos išvada, jis neatsako į šioje byloje pateiktą klausimą, nes sprendime *Boyle* kalbama ne apie įstatymo numatytas atostogas, bet apie papildomas darbdavio suteiktas atostogas.

48 Iš viso to matyti, kad jeigu nacionalinės teisės aktai numato motinystės atostogas tam, kad nėštumo metu ir po jo būtų apsaugota moters biologinė būklė bei ypatingi motinos ir vaiko santykiai, Bendrijos teisė reikalauja, kad naudojimasis įstatymo numatytomis apsaugos atostogomis, pirma, nenutrauktų nei atitinkamos moters darbo santykių, nei su juo susijusių teisių taikymo, ir, antra, dėl to ji neatsidurtų nepalankioje padėtyje.

49 *BAT-O* kaip vienintele nuoroda šiuo atžvilgiu rėmėsi Vokietijos Federacinės Respublikos teisės aktais, nors ginčijamos atostogos buvo suteiktos remiantis buvusios VDR teisės aktais.

50 Taigi galiausiai būtina iškelti klausimą dėl atostogų, kuriomis naudojosi U. Sass, pobūdžio, siekiant patikrinti, ar jas galima prilyginti *MuSchG* numatytam apsaugos laikotarpiui, skirtam užtikrinti neseniai pagimdžiusių moterų apsaugą.

51 Teigiamai atsakant į šį klausimą, skaičiuojant privalomą laikotarpį į šias atostogas turėjo būti atsižvelgta kaip į apsaugos laikotarpį, t. y. turėjo būti atsižvelgta į visą jų ilgį. Neatsižvelgus, U. Sass atsidurtų nepalankioje padėtyje dėl to, kad ji nedirbo dėl motinystės atostogų, taigi patirtų tiesioginę diskriminaciją dėl lyties Direktyvos 76/207 prasme, nes ji būtų priskirta didesnio darbo užmokesčio kategorijai dvylika savaičių vėliau nei bendradarbis vyras, pradėjęs dirbti buvusioje VDR tą pačią dieną kaip ir ji.

52 Šiuo atžvilgiu reikšminga, kad iš Vokietijos vyriausybės atsakymų į rašytinius Teisingumo Teismo klausimus išplaukia, jog *MuSchG* 6 straipsnyje numatytų aštuonių savaičių motinystės atostogų ir DK-VDR 244 straipsnyje numatytų dvidešimties savaičių motinystės atostogų, kuriomis pasinaudojo U. Sass, paskirtis yra labai panaši. Šios vyriausybės manymu, kiekvienu iš šių dviejų atostogų režimų siekiama atstatyti motinos fizinę būklę po gimdymo ir leisti jai pačiai rūpintis savo vaiku.

53 Taigi, kaip Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, Direktyvos 76/207, o ypač jos 2 straipsnio 3 dalies, tikslai yra kaip tik ši dviguba moters apsauga (žr., *inter alia*, šio sprendimo 34 punkte minėtą teismo praktiką).

54 Taigi pasirodo, kad dvidešimties savaičių motinystės atostogų, numatytų DK-VDR 244 straipsnyje, tikslai ir paskirtis tokie patys, kaip ir aštuonių savaičių apsaugos laikotarpio, numatyto *MuSchG* 6 straipsnyje, todėl šios dvidešimties savaičių atostogos turėtų būti laikomos įstatymo numatytomis atostogomis, skirtomis neseniai pagimdžiusios moters apsaugai, ir įskaitomos į privalomą laikotarpį, būtiną priskiriant didesnio darbo užmokesčio kategorijai.

55 Tačiau primintina, kad Teisingumo Teismas neturi teisės aiškinti nacionalinės teisės aktų, nes tai yra nacionalinių teismų kompetencija. Pažeidus Direktyvą 76/207 teisės nuostatomis, įtvirtinančiomis su direktyva nesuderinamą diskriminaciją, nacionaliniai teismai privalo panaikinti minėtą diskriminaciją visomis įmanomomis priemonėmis, ir būtent taikydami tokias nuostatas nepalankioje padėtyje esančios grupės naudai (žr. 2003 m. kovo 20 d. Sprendimo *Kutz-Bauer*, C-187/00, Rink. p. I-2741, 75 punktą ir 2003 m. kovo 20 d. Sprendimo *Steinicke*, C-77/02, Rink. p. I-9027, 72 punktą).

56 Tokiomis aplinkybėmis nacionalinis teismas turi patikrinti, atsižvelgdamas į pagrindinės bylos aplinkybes, ar atostogos, kuriomis pasinaudojo U. Sass, ir *BAT-O* nurodytas apsaugos laikotarpis gali būti vienas kitam prilyginami jų tikslų ir paskirties atžvilgiu, kad būtų galima įskaityti į *BAT-O* privalomą laikotarpį visas įstatymo numatytas atostogas, suteiktas pagal buvusios VDR teisės aktus.

57 Tačiau būtina patikslinti, kad nagrinėjant kiekvieno iš šių dviejų režimų tikslus ir paskirtį, nei privalomas atostogų pobūdis, nei darbuotojos darbo užmokesčio gavimo jų metu būdas neturėtų turėti lemiamos reikšmės.

58 Taigi, jei nacionalinis teismas padaro išvadą, kad DK-VDR 244 straipsnyje numatytos motinystės atostogos yra įstatymo numatytos atostogos, skirtos neseniai pagimdžiusios moters apsaugai, reikėtų įskaityti visas minėtas atostogas į privalomą laikotarpį, būtiną priskiriant didesnio darbo užmokesčio kategorijai, siekiant išvengti, kad moteris, pasinaudojusi minėtomis atostogomis, atsidurtų mažiau palankioje padėtyje dėl nėštumo ir motinystės atostogų bendradarbio vyro, pradėjusio dirbti buvusioje VDR tą pačią dieną kaip ir ji, atžvilgiu.

59 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atsakymas į pateiktą klausimą yra toks: Direktyva 76/207 draudžia kolektyvinėje sutartyje, pavyzdžiui, *BAT-O*, į privalomą laikotarpį neįskaičiuoti dalies laikotarpio, kurio metu darbuotojai pagal buvusios VDR teisės aktus buvo suteiktos motinystės atostogos, viršijančios apsaugos laikotarpį, numatytą Vokietijos Federacinės Respublikos teisės aktuose, nurodytuose minėtoje sutartyje, kai kiekvienų iš šių dvejų atostogų tikslai ir paskirtis atitinka moters apsaugos dėl nėštumo ir motinystės tikslus, įtvirtintus minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 dalyje. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos yra patenkintos.

**Dėl bylinėjimosi išlaidų**

60 Kadangi šis procesas yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas. Kitų proceso dalyvių, kurie pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, bylinėjimosi išlaidos nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

**1976 m. vasario 9 d. Tarybos direktyva 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaukštinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu draudžia kolektyvinėje sutartyje, pavyzdžiui, *Bundes-Angestelltentarifvertrag-Ost* (Rytų Vokietijos viešojo sektoriaus sutartinių tarnautojų kolektyvinė sutartis), į privalomą laikotarpį neįskaičiuoti dalies laikotarpio, kurio metu darbuotojai pagal buvusios Vokietijos Demokratinės Respublikos teisės aktus buvo suteiktos motinystės atostogos, viršijančios apsaugos laikotarpį, numatytą Vokietijos Federacinės Respublikos teisės aktuose, nurodytuose minėtoje sutartyje, kai kiekvienų iš šių dvejų atostogų tikslai ir paskirtis atitinka moters apsaugos dėl nėštumo ir motinystės tikslus, įtvirtintus minėtos direktyvos 2 straipsnio 3 dalyje. Nacionalinis teismas turi patikrinti, ar šios sąlygos yra patenkintos.**

Parašai.